

IKTATÓSZÁM: EMK-144/2015.

AZ EGÉSZSÉGMEGŐRZÉSI KÖZPONT

2014. ÉVI BESZÁMOLÓJA

Dunaújváros, 2015. március 2.

Kleinné Németh Judit
intézményvezető

Az Egészségmegőrzési Központ szakterületei

I. Iskolai egészségnevelési, prevenciós foglalkozások 1-12. évfolyamos diákoknak

1. Iskolai órák
2. Pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció, életmód-tanácsadás középiskolákban

II. Pszichológiai/mentálhigiénés programok

1. Tanácsadások
 - Életvezetési tanácsadás, pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció
 - „Négyülékes” konzultáció serdülőknek
 - Mediáció
 - Táplálkozási tanácsadás
 - Szülő konzultáció
 - Addiktológiai tanácsadás, drogprevenciós konzultáció
 - Pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció középiskolákban
2. Képzések, tréningek
 - Kortárssegítő képzés
 - Érzékenyítő-kiégés megelőző tréning
3. Klubok, csoportok
 - Kortárssegítő Klub
 - Kortárssegítő tábor
 - Kamasz Csoport
 - Kismama-Kispapa Klub
 - Szülők Iskolája
 - Életmód klubok
4. Esetmegbeszélések

III. Védőnői szolgálat

1. Területi védőnők
2. Iskolai védőnők

IV. Ifjúság-egészségügyi ellátás

V. Szakmai kapcsolatok

VI. Pályázatok

A 2011.évi CLXXXIX. törvény (mely Magyarország helyi önkormányzatairól szól) II. fejezet 13. § (1) 4. pontjában kötelező feladatként jelöli meg az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások ellátását, melyet Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata 1992 óta az Egészségmegőrzési Központ által valósít meg.

Az intézményünkben működő szakmai team komplex módon értelmezi a prevenciót és ennek szellemében segíti a dunaújvárosi lakosságot fogantatástól idős korig egészségnevelési és mentálhigiénés tevékenységei során. 2011. január 1-től a védőnői hálózattal bővültünk, mely óriási lehetőség, hiszen a védőnők mellett orvos, pszichológus, mentálhigiénés, és gyermekvédelmi szakember együttműködése segíti a családokat, a városban működő szakemberek közötti kommunikációt, a szakmai munkát és a jelzőrendszer hatékonyabb működését. Az intézményünk pénzügyi helyzete a 2014-ben stabil volt.

Az érdeklődők a www.egeszsegmegorzesikozpont.hu honlapon tájékozódhatnak az intézményünkről és minden fontos eseményről.

Az Egészségmegőrzési Központ szakterületei

- I. Iskolai egészségnevelési, prevenciók foglalkozások 1-12. évfolyamos diákoknak
- II. Pszichológiai/mentálhigiénés programok
- III. Védőnői szolgálat
- IV. Ifjúság-egészségügyi ellátás
- V. Szakmai kapcsolatok
- VI. Pályázatok

I. Iskolai egészségnevelési, prevenciók foglalkozások 1-12. évfolyamos diákoknak

2014-ben is megvalósult az a célunk, hogy tervezhetően, az iskolák számára átlátható módon tudjuk a programokat megvalósítani. Megtartottuk a két szakmacsoport sajátosságait, és az Egészségmegőrzési Központ iskolavédőnői csoportja egészségügyi, mentálhigiénés csoportja pedig pszichológiai (személyiségfejlesztő) szempontok szerint végezte egészségnevelő tevékenységét Dunaújváros általános és középiskoláiban.

Ezzel DMJV önkormányzata olyan prevenciók pedagógiai szakmai szolgáltatást nyújt az itt tanuló diákoknak, mely Magyarországon egyedülálló. Szolgáltatásunk segíti, kiegészíti az oktatási intézmények részére a „nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról” szóló 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 131.§.132.§ -ban előírt feladatok teljesítését.

1. Iskolai órák

A fiatalok lelki egészségének megőrzése érdekében készítettük el iskolai programunkat. Célunk a prevenció. A diákok életkori sajátosságaihoz leginkább illeszkedő témákat dolgozunk fel a foglalkozásokon, ezért minden évfolyamon más a tematika. Így biztosítjuk, hogy a gyerekek iskolai életük során minden témával a lehető legmegfelelőbb időben találkozassanak.

A táblázatokban láthatók, hogy a témákat mely évfolyamokon, hány órában, milyen szakemberrel tervezzük. Ezek az információk és a szakmai célok is megtalálhatók az osztályfőnökökhöz eljuttatott programfüzetünkben, melynek segítségével a diákok, pedagógusok és szülők tájékozódhatnak programunkról.

Az iskolai órák témái évfolyamok szerint

Általános iskola

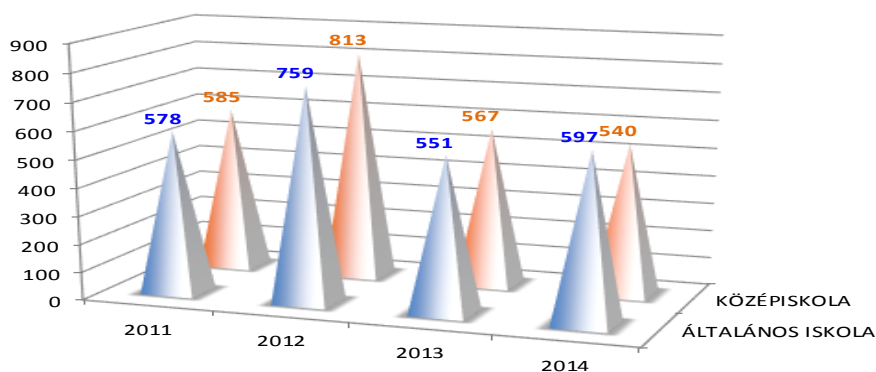
	Osztály	Mentálhigiénés témakör	Óraszám	Védőnői témakör	Óraszám
	Alsó tagozat	1.	Mesecsoport	3x2	-
2.		Mesecsoport	3x2	Egészséges életmód, veszélyes helyzetek	4
3.		Mentálhigiéné	6	-	-
4.		Drogprevenció	4	Serdülőkori változások	4
Felső tagozat	5.	Mentálhigiéné	5	Egészséges táplálkozás	2
	6.	Társas kapcsolatok	5	Káros szenvedélyek, dohányzás, alkohol	2
	7.	Drogprevenció	5	Serdülőkori változások - fogamzásgátlás	3
	8.	Szexedukáció	5	-	-

Középiskola

	Osztály	Mentálhigiénés témakör	óraszám	Védőnői témakör	Óraszám
	Középiskola	9.	Mentálhigiéné	5	Káros szenvedélyek, vagy fogamzásgátlás
10.		Függőségek	5	Fogamzásgátlás, vagy káros szenvedélyek	4
11.		Szexedukáció	5	Abortusz- és daganatprevenció	4
12.		Felnőtté válás	5	Szexuális úton terjedő betegségek, abortusz	2

Az Egészségmegőrzési Központ egészségnevelési, prevenciós tevékenysége az általános és középiskolákban

ÉV	ÁLTALÁNOS ISKOLA	KÖZÉPISKOLA	ÖSSZESEN
ÉV	ÓRASZÁM	ÓRASZÁM	ÓRASZÁM
2011	578	585	1163
2012	759	813	1572
2013	551	567	1118
2014	597	540	1137

MENTÁLHIGIÉNÉS FOGLALKOZÁSOK SZÁMA 2014-BEN

ÉVFOLYAM	TÉMA	ÖSSZESEN				
		141 OSZTÁLY	715 ALKALOM	3 491 FŐ	1 753 FIÚ	1 738 LÁNY
1	Mesecsoport	7	47	198	94	104
2	Mesecsoport	4	24	110	47	63
3	Mentálhigiéné	7	56	156	81	75
4	Drogprevenció	7	26	176	86	90
4	Serdülőkori változások	11	45	269	133	136
5	Mentálhigiéné	10	39	248	120	128
6	Társas kapcsolatok	16	80	365	195	170
7	Drogprevenció	9	41	196	99	97
7	Szexedukáció	1	5	25	12	13
8	Szexedukáció	10	60	222	113	109
8	Felkészülés a középiskolára	2	9	47	28	19
9	Mentálhigiéné	20	99	546	267	279
10	Függőségek	10	51	253	138	115
10	Mentálhigiéné	1	5	17	3	14
11	Szexedukáció	16	85	432	240	192
12	Felnőtté válás	10	43	231	97	134

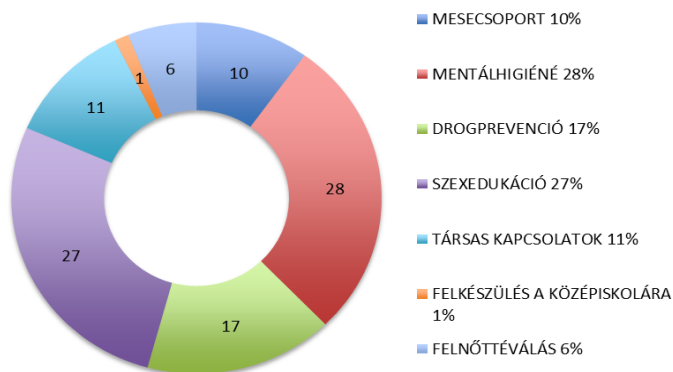
ISKOLAVÉDŐNŐI FOGLALKOZÁSOK SZÁMA 2014-BEN

ÉVFOLYAM	TÉMA	ÖSSZESEN				
		137 OSZTÁLY	422 ALKALOM	3 423 FŐ	1 495 FIÚ	1 928 LÁNY
2	Egészséges életmód	13	50	263	141	122
5	Egészséges táplálkozás	16	32	347	181	166
6	Káros szenvedélyek	13	37	273	127	146
7	Serdülőkori változások	16	46	360	209	151
9	Káros szenvedélyek	11	47	352	169	183
9	Fogamzásgátlás	8	34	245	45	200
10	Fogamzásgátlás	2	8	64	36	28
10	Káros szenvedélyek	14	57	384	142	242
11	Abortusz, daganatprevenció	27	78	700	277	423
12	Szexuális betegségek	17	33	435	168	267

MENTÁLHIGIÉNÉS TÉMÁK SZÁMA ÉS ARÁNYA 2014-BEN

ÉVFOLYAM	TÉMA	óraszám	%
1	Mesecsoport	47	7
2	Mesecsoport	24	3
3	Mentálhigiéné	56	8
4	Drogprevenció	26	4
4	Szexedukáció (Serdülőkori változások)	45	6
5	Mentálhigiéné	39	5
6	Társas kapcsolatok	80	11
7	Drogprevenció	41	6
7	Szexedukáció	5	1
8	Szexedukáció	60	8
8	Felkészülés a középiskolára	9	1
9	Mentálhigiéné	99	14
10	Drogprevenció (Függőségek)	51	7
10	Mentálhigiéné	5	1
11	Szexedukáció	85	12
12	Felnőtté válás	43	6
		715	100

**MENTÁLHIGIÉNÉS TÉMACSOPORTOK ARÁNYA
2014-BEN**

2. Pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció, életmód-tanácsadás középiskolákban

A középiskolák munkatársai (tanárok, iskolavédőnők) évek óta rendszeresen irányítottak/irányítanak intézményünkbe diákokat és szülőket pszichológiai tanácsadásra/mentálhigiénés konzultációra.

Ezért gondoltuk, hogy az iskolákban tartott fogadóóra segíti a diákokat, hogy könnyebben eljussanak szakemberhez probléma esetén. A korábbi években három középiskolában működött pszichológiai /mentálhigiénés konzultáció, majd 2014 őszén már hat iskolával kötött intézményünk együttműködési szerződést. Ennek megfelelően az Egészségmegőrzési Központ mentálhigiénés, ill. pszichológus szakemberei heti egy alkalommal három órás időtartamban konzultációt (segítő beszélgetést) biztosítanak ezekben a középiskolákban, melynek kereteit és szabályait az együttműködési megállapodások rögzítik.

Az együttműködésben részt vevő iskolák:

Pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció:

Dunaújvárosi Széchenyi István Gimnázium
Dunaújvárosi Lorántffy Zsuzsanna Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium
Dunaújváros Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola
Dunaferr Szakközép- és Szakiskola
Rudas Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégium

Életmód tanácsadás:

Dunaújvárosi Bánki Donát Gimnázium és Szakközépiskola

A konzultációra a diákok önként jelentkezhetnek, és ehhez segítséget kapnak az osztályfőnököktől, iskolavédőnőktől és ifjúságvédelmi felelősöktől.

Az iskolai segítő beszélgetések prevenciós módszerekkel segítik az egészséges személyiség optimális fejlődését.

2014-ben összesen 143 alkalommal vették igénybe a diákok ezt a lehetőséget.

Tapasztalataink szerint a problémák hátterében legtöbb esetben diszfunkcionális családi működés látható.

A leggyakrabban megjelenő nehézségek:

- családi (anyagi nehézségek a családban, elvált szülők–kallódó gyerek, alkoholizmus a családban, elhanyagolás)
- életkori/kamaszkori nehézségek (iskolai, kollégiumi beilleszkedés, magatartási, tanulási nehézségek, baráti konfliktusok (hangulatzavar)
- szorongás, pszichoszomatikus („pánik”) tünetek
- függőségek
- önértékelési gondok
- öngyilkossági készletetés

II. Pszichológiai/mentálhigiénés programok

1. Tanácsadások

- Életvezetési tanácsadás, pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció.

Segítő kapcsolat, mely lehetőséget teremt arra, hogy a pszichésen egészséges emberek saját erőforrásaikat hatékonyabban kiaknázzák, fejlődjön önismeretük, önelemző képességük, problémamegoldó készségük.

- „Négyülékes konzultáció” serdülőknek

A kamasz korosztály fejlődési sajátosságaihoz alkalmazkodó módszer, mely segítséget nyújt a jelentkező fiataloknak, hogy végiggondolják aktuális problémáik pszichés motívumait.

- Mediáció

Speciális konfliktuskezelési eljárás, mely segítséget nyújt a konfliktus tisztázásában, és olyan megoldás megtalálásában, mely mindkét fél számára elfogadható és megvalósítható. Igénybe vehető: családi, párkapcsolati, szülő-gyermek, válási, gyermek-elhelyezési, munkahelyi konfliktusok esetén, ill. intézményi mediációként.

- Táplálkozási tanácsadás

A dietetikai tanácsadás az egészséges emberek számára az egészség megőrzését szolgálja. A valamilyen betegségben vagy kóros állapotban szenvedő embereknek, egyénre szabott táplálkozási és életmód-tanácsadást jelent.

- Szülő konzultáció

Szülőknek nyújt segítséget elsősorban nevelési kérdésekben.

- Drogprevenációs tanácsadás

Konzultációs lehetőség fiataloknak, szülőknek, pedagógusoknak a függőség kialakulásáról és jeleiről, a különféle szenvedélybetegségekről. Segítséget nyújtunk a kapcsolatfelvételben az MRE Újvárosi Drogambulancia szakembereivel.

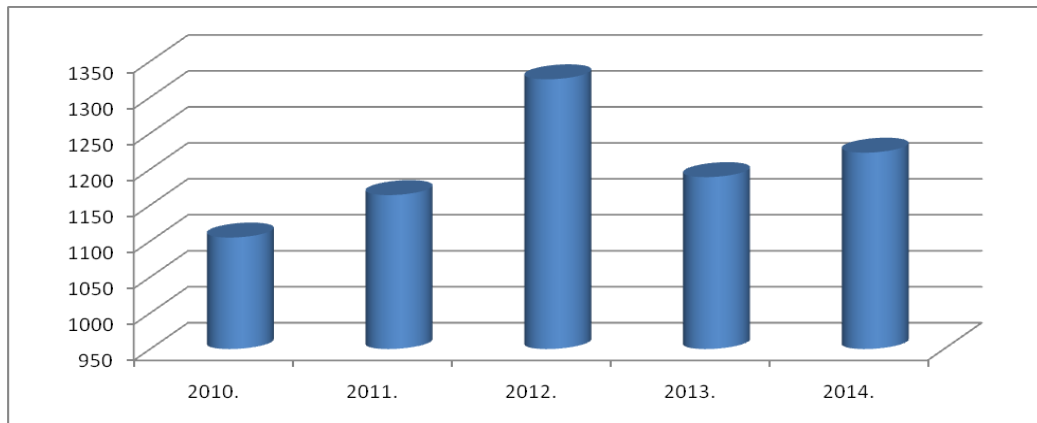
- Pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció középiskolákban

Segítő beszélgetés lehetősége diákoknak a szerződött középiskolákban

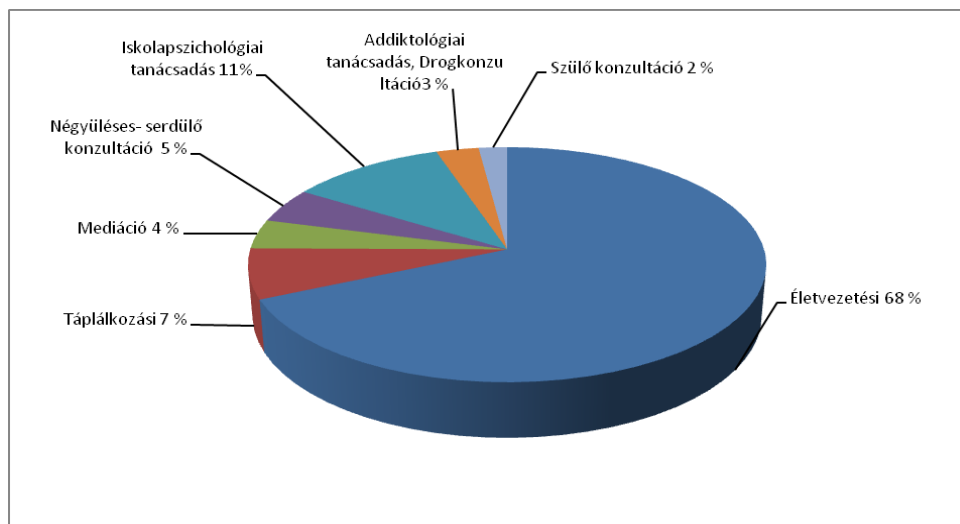
A megtartott tanácsadások száma

Tanácsadások típusai	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Életvezetési	800	878	1031	737	831
Táplálkozási	98	85	75	89	84
Mediáció	-	-	16	25	54
Négyülékes konzultáció serdülőknek	207	201	203	92	58
Iskolapszichológiai tanácsadás	-	-	-	191	143
Drogprevenációs tanácsadás	-	-	-	9	32
Szülő konzultáció	-	-	-	43	21
Összesen	1105	1164	1325	1189	1223

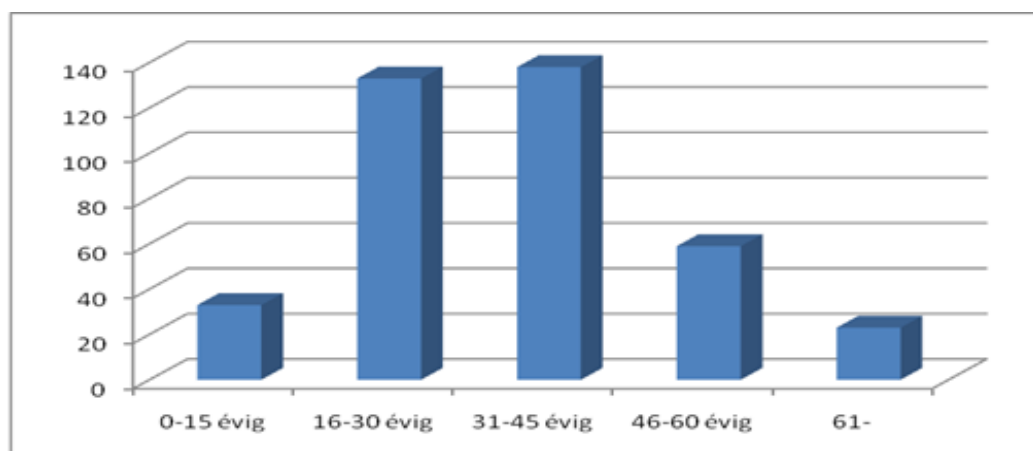
A tanácsadások alakulása

Tanácsadás-típusok arányainak megoszlása 2014-ben

A tanácsadásokon résztvevők életkor szerinti megoszlása a 2014. évben

2. Képzések, tréningek

- Kortárssegítő képzés

Első kortárssegítő képzésünket az 1999/2000-es tanévben indítottuk, azóta is minden évben megszervezésre került.

Cél, hogy a jelentkező diákokat felkészítsük a kortársaikkal való együttműködésre a segítő tevékenységben.

A képzésen a környezetre irányuló értékek közül a szolidaritás, a másokon való segítség, a kommunikációs készség és a probléma megoldó képesség megerősítésére, támogatására törekszünk. A belső értékek közül az önismeret, önbizalom, önmagukkal kialakított jó viszony megerősítését és fejlesztését tartjuk különösen fontosnak.

A képzés speciális célja, hogy a fiatalok megerősödjenek a drogmentes pozitív életstílus kialakulásában.

2014-ben november 10-14. között tartottuk kortárssegítő képzésünket Dunaújvárosban.

9 középiskolából összesen 70-en jelentkeztek, az interjúra pedig 35-an jöttek el. A képzésen végül 17 diák vett részt.

Az intenzív, egy hetes tréningre a Dunaferriből, a Kereskedelmiből, a Hildből, a Széchenyiből és a Bánkiból érkeztek tanulók.

Motivációjukban ott volt a segítség, de oly módon, hogy a személyiségükben meglévő, de eddig nem mutatott segítő szándékot szerették volna fejleszteni.

Újdonság ebben az évben a diákok számára, hogy azok, akiknek önkéntes közösségi szolgálatot kell végezniük, a mi képzésünket is beszámíthatták a szolgálati tevékenységbe az iskolájukkal kötött szerződés alapján. Az intenzív hét képzése kapcsán 15 órát, a szerdai klubok alkalmával pedig 2 órát érvényesíthettek.

2014. május 19-23. között Székesfehérváron is tartottunk kortárssegítő képzést középiskolás fiataloknak.

Kortárssegítő képzés				
2010. év	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év
33 fő/képzés	34 fő/képzés	26 fő/képzés	ősz: 26 fő/képzés tavaszi: 22 fő/képzés	26 fő/képzés (Székesfehérvár) 17 fő/képzés (Dunaújváros)

- Érzékenyítő tréning

A kiegészi szindróma (burnout) olyan tünet együttes, amely hosszú távú fokozott érzelmi megterhelés, kedvezőtlen stressz hatások következtében létrejövő fizikai- érzelmi-mentális kimerülést jelent. A burnout szinte minden foglalkozás esetében előfordulhat, azonban a kutatások azt mutatják, hogy a humánszolgáltatások területén dolgozók körében nagyobb a veszélye.

A tréning célja a kiegész kialakulásának megelőzése. A prevenció ebben az esetben két dolgot jelent: egyrészt időben felismerni a tüneteket, másrészt elkerülni, de legalábbis minimálisra csökkenteni a szakmából adódó károsító helyzeteket. Ebben a folyamatban hatékonyak lehetnek a képzések, az önismereti csoportok. A teljesebbé váló önismeret révén a még kreatív, fejlődni képes személyiséget megóvhatjuk a folyamatos és állandó frusztrációtól.

Tréningünk saját élményű önismereti csoport, mely lehetőséget ad arra, hogy azok az emberek, akik szakmai életükben mindig másokra figyelnek, most saját személyiségükkel foglalkozhassanak. Ez az alapja lelkünk karbantartásának. A csoport tagjai saját, illetve mások élményeinek feldolgozása által haladnak új ismeretek felé, vagyis ebben a képzési formában a tapasztalatok alapján való tanulás érvényesül. A résztvevők megélik a bizalom és tolerancia légkörét. A csoportmódszerek sokféle képesség alakítására, fejlesztésére alkalmasak.

2014 évben két tréninget szerveztünk:

- * Pszichoedukációs-kiegészítő megelőző tréning a szociális szférában dolgozóknak (2014. február 11., 18., 25.)
- * Érzékenyítő tréning egészségügyi dolgozóknak (2014. március 19., 26., április 2., 9.)

3. Klubok, csoportok

- Kortárssegítő Klub

Intézményünkben heti rendszerességgel Kortárssegítő Klub működik, melyhez csatlakoztak az idei kortárssegítő képzésen részt vett diákok is.

A klub foglalkozásain tovább mélyült az önismereti, személyiségfejlesztő folyamat, emellett megismerték és elsajátították az esetmegbeszélés, esetkonzultáció technikáját. A csoportfoglalkozások tematikájának elkészítésekor természetesen figyelembe vettük a kortárssegítők javaslatait is. Az iskolában megtörtént esetek feldolgozásában is segítséget kaptak.

- Kortárssegítő tábor

2014-ben június 23-27. között szerveztük meg a kortárssegítő tábort. Változatos programokkal, szabadtéri feladatokkal, játékokkal színesítettük a hetet. A kreatív, rajzolás, festős feladatokban is teljes odaadással, figyelemmel vettek részt a diákok.

- Kamasz Csoport (önismereti csoport)

A csoportot 2014-ben meghirdettük az összes dunaujvárosi középiskolában, a 14-18 éves korosztálynak.

Kétheti rendszerességgel, másfél óra időtartamban találkoztunk a diákokkal. A foglalkozásokon megismerkedhettek hasonló korú fiatalokkal, beszélgethettek az őket érintő témákról, jobban megismerhették önmagukat és segítséget kaphattak problémáik megoldásához. Tapasztalatunk szerint a támogató, odafigyelő, érdeklődő és elfogadó légkör képes a csoporttagok távolságtartó, laza, kamaszos viselkedését pozitívan befolyásolni.

- Kismama - Kispapa Klub

2014-ben 3 csoportot szerveztünk: év elején, majd tavaszi és őszi kezdéssel.

Az év első csoportja a KDOP-3.1.1./D2-13-k2-2013-0003 azonosító számú „A Római városrész szociális célú város rehabilitációja” elnevezésű projekt „soft” eleme volt.

A csoportban hasonló élethelyzetben levő pároknak, családoknak adtunk lehetőséget arra, hogy a gyermekvárás során felmerülő kérdéseikre, kételyeikre választ kapjanak. Biztonságos keretek között beszélgethettek, bizonytalanságuk, feszültségük, félelmük csökkent.

A feldolgozott témák között szerepelt a várandósság fizikai és mentális állomása az édesanya és az édesapa szemszögéből, a szülés, a születésemény, a kórházi protokoll, a gyermekágyas időszak

kihívásai, az anyatejes táplálás, és az „elég jó szülő” mintája. A gyakorlati foglalkozásokon a gyermekgondozás alapjainak megszerzésében is segítettünk.

A tavaszi és az őszi csoport már a pályázati munkán kívül zajlott. A Kismama–Kispapa Klubban 2014-ben összesen 236 fő vett részt, úgy, hogy a megjelent várandós anyukák több, mint a fele a párjával érkezett.

Kismama-Kispapa Klub	2010. évben	2011. évben	2012. évben	2013. évben	2014. évben
Résztevők száma	90 fő	97 fő	85 fő	380 fő	236 fő

- Szülők iskolája

2014-ben négy csoport indult, melyek szeptembertől júniusig működtek. Az átlagos csoportlétszám alkalmanként 10-12 anya a gyermekével.

Már az előző évben változás indult a szülői hozzáállásban, és az édesapák is bekapcsolódtak a csoportmunkába. Rendszeresen, közösen dolgoztak a csoportban a párok, sőt előfordult néhány család esetén, hogy az édesanya munkába állása után apukák, ill. nagymamák hozták a gyermeket/unokát a foglalkozásokra.

Az év második felében létszámemelkedés volt érzékelhető a csoportokban. (Előfordult, hogy egy foglalkozáson 30-an voltak.)

Szülők Iskolája csoport	2012. évben	2013. évben	2014. évben
Résztevők száma	442 fő	488 fő	535 fő

2014-ben a kihívást a magas részvétel okozta, új eszközökkel és technikákkal kellett dolgoznunk úgy, hogy a csoport megtartó funkciója ne csorbuljon.

- Életmód klubok:

Felnőtteknek:

A foglalkozások témái között szerepeltek az egészséges táplálkozás, a táplálkozással összefüggő betegségek, a különböző mozgásformák.

A program célja a résztvevők önfogadásának megsegítése, egészséges énképének megerősítése volt.

Életmód Klub (a Szent Pantaleon Kórház pályázatának keretében az EFI iroda közreműködésével)

- * 2014. április 1. – 2014. június 17.
- * 2014. október 29. – 2015. február 15.

Diákoknak:

A Lorántffy Kollégiumban szervezett foglalkozások témája alkalmazkodott a diákok érdeklődéséhez, életkori sajátosságaihoz. Az egészséges életmód, egészséges választások mellett a résztvevők önismereti tapasztalatokat is szerezhettek.

- * 2014. januártól áprilisig 2 hetente - Lorántffy kollégium

4. Esetmegbeszélő csoport

Az oktatás, szociális és egészségügy területén dolgozó szakembereknek hirdettük meg. Az esetmegbeszélő csoportok célja a résztvevők szakmai személyiségének fejlesztése. Egy-egy problémás helyzet megbeszélésével a szakemberek tisztábban látták az esetben szereplők helyzetét, állapotát, a lehetséges teendőket. A szakemberek kölcsönösen segítették egymást, megosztották tapasztalataikat, így új szempontokat kaptak az eset értelmezéséhez.

2014-ben megtartott esetmegbeszélő csoportok:

- Zengő-Bongó Bölcsőde: január 14., február 4., március 11., április 24., november 11.
- Lorántffy Zsuzsanna Szakközépiskola: március 17.
- Lorántffy kollégium: október 21.
- Területi védőnők: szeptember 5., október 3., november 7., december 5.
- Iskolai védőnők: október 14., november 4., december 2.

Az ágazatközi esetmegbeszélések célja a gyermekkel kapcsolatba kerülő szakemberek együttműködésének elősegítése és hatékonyabbá tétele, a kompetencia határok megismerése és összehangolása volt.

A jelzőrendszer működésének biztosítása alapvető prevenció feladat. Fontos, hogy a gyermekek védelmében a szakemberek minél korábban észleljék és jelezzék a probléma kialakulását, ezzel segítve a gyermekjóléti szolgálat munkáját.

Az adott esetekben az érintett szakma képviselői vettek részt, területi és iskolavédőnők, gyermekjóléti szolgálat szakemberei, családvédelmi szolgálat védőnője, gyámhivatal szakemberei, mentálhigiénés szakemberek, óvónők.

Az aktuális eset ismertetése után, melynek körülményeit részletesen feltártuk, a tényeket pontosítottuk, mely alapján közösen megfogalmaztuk az esettel kapcsolatban felmerült kérdéseket, problémákat. Ezekre építve határoztuk meg a konkrét feladatokat, teendőket. Az egyes esetek alakulását folyamatosan nyomon követtük.

2014-ben megtartott ágazatközi esetmegbeszélő csoportok:

- Ágazatközi esetmegbeszélések KDOP-3.1.1./D2-13-k2-2013-0003 azonosító számú „A Római városrész szociális célú város rehabilitációja” elnevezésű pályázat keretén belül (február 27., március 25., május 8., május 29.)

Esetmegbeszélések alkalmi egyes szakmai területeken

Szakterület	Alkalm	Létszám
Területi védőnőkkel	4	12 fő/ alkalom
Iskolavédőnőkkel	3	10 fő/alkalom
Intézményekkel		
- bölcsőde	4	14 fő/ alkalom
- középiskola	2	12 fő/alkalom
Ágazatközi	5	10 fő/alkalom
Összesen:	18	58 fő/alkalom

III. Védőnői szolgálat

Az Egészségmegőrzési Központ 2011. január 1-jétől végzi a védőnői feladatok ellátását. A Védőnői Szolgálat 14 területi védőnői körzettel és 10 iskolavédőnői körzettel rendelkezik. A 14 körzetet 12 területi védőnő, a 10 iskolavédőnői körzetet pedig 10 főállású iskolavédőnő látja el. A védőnői feladatok ellátásának fedezetét az Egészségbiztosítási Alap biztosítja a 43/1999. (III.3.) Kormányrendeletben meghatározottak alapján.

A területi védőnők feladatait a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004.(V.21.) ESzCsM rendelet szabályozza. E rendelet alapján a védőnő köteles ellátni az ellátási területén lakcímmel rendelkező személyeket, valamint a körzetében jogszerűen tartózkodó azon személyeket, akik az ellátás iránti igényüket a védőnőnél bejelentik.

A védőnők az egészségügyi alapellátás részeként nyújtják szolgáltatásukat, szakmai szabályok, és iránymutatások mellett a gondozottak igényeit figyelembe véve. A klasszikus védőnői ellátás színtere a családok otthona, a helyi környezet, ahol kialakul az életmód, megtörténik a szokásrend, viselkedés megerősítése.

A területi védőnők feladata a város óvodásainak ellátása is.

1. Területi védőnők

1. Várandós gondozás

A várandósok tanácsadása és látogatása előre egyeztetett időpontban történik. Munkáját gondozási terv alapján végzi, melynek során figyelembe veszi a gondozott testi, lelki, szellemi, szociális szükségleteit. A várandós családlátogatások gyakoriságát rendelet írja elő, mely alapján a várandóság ideje alatt legalább 4 alkalommal, a fokozott gondozást igénylők esetén szükség szerint, illetve havonta egy alkalommal kötelező. A várandósok vizsgálatát, tanácsadáson való megjelenését szintén jogszabály írja elő.

A várandósok létszáma több mint 7%-kal emelkedett (579 főről 622 főre), körzetenként egy védőnőre átlagosan 44 várandós jutott. A veszélyeztetettek köre is évről évre növekszik. Sajnos a **dohányzó várandós anyák** aránya is **10%-kal emelkedett** (39-ről 43 főre) a tavalyi évhez képest.

Év	Gondozottak összlétszáma	A gondozottak változásának aránya az előző évhez képest
2010. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	3039	-
2011. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	3187	5%
2012. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	3080	-3 %
2013. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	3229	5%
2014. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	3183	-2 %

Év	Várandós anyák száma	Ebből fokozott gondozást igénylők száma	Dohányzó várandósok száma
2013.	579	225	39
2014.	622	229	43

2. Csecsemőgondozás (0-1 éves kor)

A csecsemők látogatásának gyakorisága ebben az időszakban a legmagasabb, első 6 hétben hetente, 1 korig havonta. A tanácsadás otthon és a tanácsadóban az egészségi állapottal, az életmóddal, etetéssel, családtervezéssel kapcsolatos. A hangsúly ebben az időszakban a családlátogatásokra helyeződik, a tanácsadóban való megjelenés nagyobb csecsemők esetében a szűrővizsgálatok elvégzése miatt jellemző.

2014. évben a tavalyi évhez képest 9,2%-kal nőtt a gyermekszületések száma, de ezzel arányosan nőtt a veszélyeztetett csecsemők száma is. A koraszülöttek aránya nem változott. A tanácsadáson megjelenések száma is arányosan nőtt a gyermekek számával. A fejlődési rendellenességek aránya csökkent.

3. Kisgyermekgondozás (1-3, 3-6 éves kor)

Ennek a korosztálynak a többsége 2 éves kora körül már közösségbe jár, így a tanácsadásokon való megjelenés a tanácsadás rendelési idejében nehezen oldható meg. A tanácsadások és a látogatások előre egyeztetett időpontban történnek. A tanácsadásokon való megjelenést a szűrővizsgálatok teszik indokolttá. A bölcsődébe, óvodába járó gyerekek esetében ezekre a vizsgálatokra a szülők munkaidejük után tudnak lehetőséget biztosítani. A családlátogatások is késő délután történhetnek meg. Ezzel a korosztállyal történő találkozás gyakorisága 1-2 alkalomra tehető, mely nagyjából megfelel az előírásoknak.

Az 1-3 évesek 11%-a veszélyeztetett. A 3 évesek 91%-a eljött a status vizsgálatra. 11%-ban találtunk valamilyen fejlődésbeli eltérést (beszéd, mozgás, hallás stb.) Sajnos a gyermekek 6 %-a már ebben a korban túlsúlyosnak számít.

A 3-6 évesek száma 9,4%-kal csökkent. Az 5 évesek 94%-át hozta el a szülő status vizsgálatra, fejlődésbeli eltérést 15,2%-nál tapasztaltunk.

4. Nővédelmi gondozás

A nővédelmi tanácsadáson való megjelenés nagyon csekély.

A családlátogatások alkalmával rendszeresek a nővédelmi tanácsadások (családtervezés, párkapcsolat, szűrővizsgálatok, életmód, fogamzásgátlás).

5. Nevelési-oktatási intézményekkel történő kapcsolat

Bölcsődékben, óvodákban tisztasági vizsgálatok előírás szerint megtörténnek. Vannak óvodák, melyek igénylik a védőnők egészségnevelő előadásait (táplálkozás, fogápolás, stb.), vállalják szülői értekezletek szervezését, ahol egészséges életmóddal kapcsolatos csoportos foglalkozásokat tartottak. A szűrővizsgálatok propagálásában is kaptak segítséget a védőnők.

6. Közösségi egészségnevelő feladatok

A tanácsadóban folyamatosan zajlanak különböző egészségnevelő programok (Kismama-Kispapa Klub, Szülők iskolája) a mentálhigiénés munkatársak vezetésével.

Az év folyamán rendszeres esetmegbeszéléseket tartottunk, TÁMOP pályázat keretében továbbképzéseken vettünk részt. A születés hete programot kétszer szerveztük meg a szülésznőkkel és a mentálhigiénés kollégáinkkal. A Szülők iskolája foglalkozásai egyre több érdeklődővel rendszeresen zajlanak. Szülésre felkészítő foglalkozás védőnő és mentálhigiénés szakember vezetésével háromszor 10 órában zajlott.

Egyik kolléganőnk rendszeresen tart babamasszázst, ill. egy tanítónő „Zenebölcső” foglalkozást.

7. Szakmaközi kapcsolatok

Az Útkeresés Segítő Szolgálat munkatársaival az esetmegbeszélések kapcsán hatékonyabb, együttműködőbb a munka a korábbi évekhez képest. Többször történt családlátogatás a családgondozókkal együtt. A felmerülő szociális problémák miatt egyre több időt vesz igénybe a különböző szakmák képviselőivel történő megbeszélés.

Ebben az évben 46-szor kellett intézkedést tennünk, leginkább a gyermekjóléti szolgálat felé. A családlátogatások száma 10%-kal emelkedett.

A munkáltatónk segítségével az Útkeresés Szolgálattal, gyámhivatallal, a bölcsődékkal még szorosabb lett a kapcsolatunk.

2. Iskolai védőnők

Iskolavédőnői tevékenység

A főállású iskolavédőnők feladata az oktatási intézményekbe járó gyermekek egészségügyi ellátása, szűrése, egészségnevelési felvilágosítása. Munkájukat az oktatási intézményekkel egyeztetett munkaterv szerint végzik, mely tartalmazza a szűrővizsgálatok, védőoltások tervezetét, az iskola tervezett egészségfejlesztési programjait. Egész évben folyamatos az ifjúságvédelmi felelőssel a kapcsolattartás, a gondozott diákok nyilvántartásba vétele, valamint a veszélyeztetett tanulók állapotának nyomon követése.

A védőnői egészségfejlesztési órákat az Egészségmegőrzési Központ által kiadott programfüzet alapján igényelhetik az osztályfőnökök. (A megtartott foglalkozások statisztikáját lásd „Iskolai órák” fejezetnél.)

Az iskolavédőnők egészségfejlesztő tevékenysége az iskolákban szervezett veradások, egészségnapok szervezésével, azokon való részvétellel, a tanulók elsősegélynyújtó, egészséges életmódról szóló versenyekre való felkészítésével válik teljessé.

Ellátott iskolai tanulói létszám szept. 30-i állapotnak megfelelő adat (általános és középiskola)		Változás az előző évhez képest
2010. év	10266	-
2011. év	9943	-3%
2012. év	9522	-4%
2013. év	9033	-5%
2014. év	8485	-6%

Az iskolavédőnők által ellátott tanulói létszám 2011. évtől folyamatosan csökken. A 2014. évben iskolai védőnői körzetet nem kellett megszüntetni, de az ellátási körzetekben kellett változást kezdeményezni, hogy minden iskolai védőnői szolgálat finanszírozását biztosítani tudjuk.

IV. Ifjúság-egészségügyi ellátás

Iskola	Beiratkozott tanulók létszáma	Ebből szűrővizsgálaton megjelent	Ebből szakrendelésre utalt	OMFI	8. osztályosok szűrése
Hild József Szakközépiskola, Szakiskola, Spec. Szakiskola	427	402	22	0	79
Széchenyi István Gimnázium	415	279	3	0	0
Rudas Közgazdasági Szakközépiskola	618	465	8	0	52
Rosti Pál Gimnázium, Ált. és Szakképző Iskola	267	211	22	0	0
Pentelei Molnár János Szakiskola	162	89	10	0	68
Lorántffy Zsuzsanna Szakközép és Szakiskola	492	447	34	0	126
Kereskedelmi és Vendéglátóipari Középiskola	626	597	48	2	140
Dunaferr Szakközép- és Szakiskola	119	889	80	3	232
Bánki Donát Gimnázium és Szakközépiskola	537	867	11	0	58
összes	4563	3746	238	5	755

A tavalyi évben a város középiskoláiba beiratkozott tanulók létszáma 5361 fő volt, ez a tanulók létszámában 15%-os csökkentést jelentett 2014 évben. A szűrővizsgálaton megjelent tanulók 6%-át kellett tovább küldeni valamilyen szakrendelésre (szemészet, ortopédia, stb.).

2014. év április-májusában új feladatot is el kellett látniuk a középiskolát ellátó iskolaorvosoknak és iskolavédőnőknek. A táblázatban látható, hogy 755 fő 8. osztályos tanulón kellett alkalmassági szűrővizsgálatot végezni, melynek az intézmények közötti összehangolása igen nagy szervezést igényelt az iskola-egészségügyben részt vevő szakemberektől, valamint az oktatási intézmények munkatársaitól.

V. Szakmai kapcsolatok, együttműködő intézmények

- Dunaújváros általános- és középiskolái
- Klebelsberg Intézményfenntartó Központok
- Útkeresés Segítő Szolgálat
- Dunaújváros bölcsődék
- Dunaújvárosi óvodák
- Házi orvosok
- Gyermekorvosok
- Pedagógia Szakszolgálat
- MRE Újváros Drogambulancia
- Országos Alapellátási Szövetség
- Dunaújvárosi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézet

- Dunaújvárosi Járási Hivatal Járási Gyámhivatala
- Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara
- Dunaújvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
- Szent Pantaleon Kórház
- Dunaújvárosi Rendőrkapitányság
- Egészségfejlesztési Iroda (EFI) Dunaújváros

Egyéb szakmai tevékenységeink:

- Iskolai egészségnapokon előadások tartása
- Felkérésre előadások tartása
- Kórházi szülésfelkészítő tanfolyamon előadások tartása
- MRE Újváros Drogambulancia szakmai napján kortárssegítő csoport bemutató foglalkozás
- Mellrák elleni séta szervezési, tanácsadói feladatok ellátása
- Újraélesztési rekordkísérletben való részvétel

VI. Pályázatok

1. KDOP-3.1.1/D2-13- k2-2013-0003 „Római városrész szociális célú város-rehabilitációja”

2013. szeptember 15. – 2014. június 30.

Egészségmegőrzési Központ feladata: A Római városrészben működő területi védőnői hálózat szociális kompetenciájának fejlesztése

- Kismama és kispapa klub
- Szülők iskolája családok részére
- Ágazatközi, szakmaközi esetmegbeszélések

2. TÁMOP-5.4.9-11/1-2012-0029 „Modellprogram a szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások funkcionális összekapcsolására”

2013. augusztus 1. – 2014. augusztus 31.

Egészségmegőrzési Központ feladata:

- Érzékenyítő – kiegészítő megelőző tréning
- Esetkonferenciák

3. TÁMOP-5.2.5.B-10/2-2010-0023 „A társadalmi integrációt segítő és drog-prevenációs célú komplex programok megvalósítása Dunaújvárosban”

2012. október 15. – 2014. május 31.

Egészségmegőrzési Központ feladata:

- Kortárssegítők és önkéntesek képzés
- Kortárssegítő klub működtetése

4. TÁMOP-6.1.2-11/3-2012-0073
„Az egészségesebb lakosságért”

2013. május – 2015. május

Egészségmegőrzési központ feladata:

- 2 érzékenyítő tréning
- 3 Életmód Klub

5. KDOP-3.1.1/E-13-2013-0001

„Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálata”

Dunaújváros, 2015. március 2.

Kleinné Németh Judit
intézményvezető